

Anbefaling om vertscommunesamarbeid for voksenopplæring og kvalifisering

10.07.2019

Grunnskole for voksne

Norsk og samfunnskunnskap for innvandrere

Introduksjonsprogram for flyktninger

**Ås kommune
Frogn kommune
Vestby kommune**

Innledning

Frogn og Vestby kommuner anmodet Ås kommune (i brev henholdsvis 1. og 2. april) om et samarbeid med Ås kommune som vertskommune for voksenopplæring og introduksjonsarbeid.

I brev av 3. mai 2019 ba Ås kommune Frogn kommune og Vestby kommune om å oppnevne to medlemmer hver til å sitte i en arbeidsgruppe til å vurdere mulighetene for et administrativt vertskommunesamarbeid om voksenopplæring.

Arbeidsgruppen startet sitt arbeid 16/5-19. Arbeidet ble avsluttet 26/6-19.

Arbeidsgruppen har bestått av:

Fra Frogn kommune:

Celine Randers, flyktningrådgiver NAV
Linda Langås Vamnes, enhetsleder Frognskolen

Fra Vestby kommune:

Kjersti Myrland, flyktningkonsulent flyktningtjenesten
Morten Bøe, leder flyktningtjenesten

Fra Ås kommune:

Svein Magne Sirnes, rektor Ås voksenopplæring
Mariann Jøssang, rådgiver, Oppvekst og opplæring

I tillegg har Kirsti Hanssen, leder for voksenopplæring i Frogn og Anders Glette, flyktningkoordinator NAV Ås bidratt i arbeidet.

Arbeidsgruppen har vurdert formelle og praktiske sider ved voksenopplæring, lover og bestemmelser som denne virksomheten er hjemlet i, samt omfang og kompleksitet i tjenester knyttet til voksnes rett til opplæring etter opplæringsloven og introduksjonsloven. Dette er et omfattende felt med stor samfunnsmessig betydning. Arbeidsgruppen har skissert forslag til ny organisering, samarbeid, økonomiske konsekvenser samt forslag til samarbeidsavtale.

Styringsgruppe for arbeidsgruppen har vært rådmennene i det tre kommunene.

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
1 Anbefaling	5
2 Bakgrunn	5
3 Lovgrunnlag	6
3.1. Opplæringsloven	6
3.1.1. Rett til realkompetansevurdering	6
3.1.2. Rett til spesialundervisning på grunnskolens område for voksne.....	6
3.2. Introduksjonsloven	7
3.2.1. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven	7
3.2.2. Introduksjonsordningen	7
3.3. Forholdet mellom grunnskoleopplæring etter opplæringsloven og introduksjonsloven	7
3.4. Tilpasset opplæring og spesialundervisning	7
4 Vurdering av samarbeid om voksenopplæring	8
4.1 Status ved Ås VO	8
4.2. Personale Ås VO pr. juni 2019	8
4.3. Lokaler	8
4.4. Status deltakertall i de tre kommunene	9
4.5. Konsekvenser av samarbeid om voksenopplæring	9
5 Administrativt vertskommunesamarbeid	10
6 Forholdet mellom Ås VO og samarbeidskommunene	12
6.1. Styringsgruppe	12
6.2. Samarbeidsråd	12
6.3. Økonomi og budsjett	12
6.3.1. Fordeling av kostnader.....	12
6.3.2. Regnskap	13
6.4. Oppstartskostnader	13
6.5. Tvister	13
6.6. Internkontroll	13
6.7. Rapporteringsrutiner	13
7 Struktur og faglig innhold	13
7.1. Grupper	13
7.2. Grunnskole for voksne	13

7.3 Norsk og samfunnskunnskap	14
7.4. Introduksjonsprogrammet.....	14
7.4.1. Resultatmål i introduksjonsprogrammet	14
7.4.2. Utdanningsrettet løp	15
7.4.3. Arbeidsrettet løp	15
8 Organisasjonsmodell	15
9 Budsjett og refusjon	16
9.1. Budsjett basert på 2019-deltakertall.....	16
9.2. Utrekning av refusjon basert på 2019-deltakertall.....	17
9.3. Mulig økonomisk effektivisering	17

1 Anbefaling

Arbeidsgruppen anbefaler våre kommuner å inngå et samarbeid om voksenopplæring og kvalifisering etter opplæringsloven og introduksjonsloven på grunnlag av vertskommunemodellen fra og med 1.1.2020. Videre anbefales det at særskilt tilrettelagt opplæring etter opplæringsloven § 4A-2 annet ledd holdes utenfor dette samarbeidet.

Arbeidsgruppen anbefaler at programrådgiverfunksjonen for deltakere i introduksjonsprogrammet ivaretas av den enkelte kommunes flyktningtjeneste.

Ikke alle sider ved et slikt samarbeid kan drøftes i en rapport som denne. Det må derfor utarbeides blant annet klare rutinebeskrivelser når eller hvis de tre kommunene treffer politiske vedtak om å inngå et slikt samarbeid. Arbeidsgruppen anbefaler at kommunene viderefører samarbeid høsten 2019 for å planlegge og koordinere oppstart av felles tilbud fra 1.1.2020, avhengig av at alle tre kommunene vedtar forslag til samarbeidsavtale.

Skal et voksenopplæringsssenter imøtekomme de krav og forventninger samarbeidskommunene stiller og levere de tjenester deltakerne har krav på, er det viktig med fleksibilitet og evne til å tilpasse tilbudet både til behov som måtte melde seg, og til føringer fra sentrale myndigheter.

2 Bakgrunn

Kommunene Ski, Frogn og Vestby eier i fellesskap Follo Kvalifiseringsssenter (FK) IKS, som har hatt ansvar for undervisning i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere og flyktninger samt introduksjonsprogram for flyktninger i de tre kommunene.

Frogn og Vestby har kjøpt grunnskoleopplæring for voksne flyktninger av Ski kommune ved Ski voksenopplæring (Ski VO).

Ettersom Ski i 2020 slår seg sammen med Oppegård kommune og danner Nordre Follo kommune, vedtok Ski kommunestyre i desember 2018 å trekke seg ut av FK. Like etter fulgte Frogn og Vestby opp med tilsvarende vedtak.

Det betyr at FK opphører å eksistere 31. desember 2019, og at Frogn og Vestby må finne et alternativ til det tjenestetilbudet FK representerer. Begge kommunene har sendt invitasjoner til Ås kommune med forespørsel om vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 20-2. Ås kommune har sitt eget voksenopplæringsssenter for alle tre oppgavene, Ås kommunale voksenopplæringsssenter (heretter kalt Ås VO).

Ifølge invitasjonene skal samarbeidet dekke følgende områder:

1. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for nyankomne innvandrere etter introduksjonsloven kapittel 4 § 19
2. Introduksjonsprogram etter introduksjonsloven § 4
3. Grunnskole for voksne

3 Lovgrunnlag

Kommunene har etter opplæringsloven plikt til å tilby grunnskole for voksne, rett til realkompetansevurdering og spesialundervisning på grunnskolens område for voksne. Kommunene har likeledes plikt til å tilby opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere og introduksjonsprogram for flyktninger.

3.1. Opplæringsloven

For at kommunen skal vurdere om den voksne har rett til grunnskoleopplæring etter § 4A-1, må det foreligge en søknad. Voksenopplæringen må vurdere om søker oppfyller følgende fire vilkår for at han/hun skal ha rett etter opplæringsloven § 4A-1:

- søker må være over opplæringspliktig alder
- søker kan ikke ha rett til videregående opplæring
- søker må trenge grunnskoleopplæring
- søker må ha lovlig opphold

Opplæring etter § 4A-1 første ledd første punktum er som hovedregel en rett til opplæring i vitnemålsfagene, men kan også være opplæring i deler av et fag eller i grunnleggende ferdigheter.

3.1.1. Rett til realkompetansevurdering

Realkompetanse er kompetanse den voksne har tilegnet gjennom skole, kurs, arbeidserfaring, fritidsaktiviteter og på andre måter. Voksne som har rett til grunnskoleopplæring, har også rett til realkompetansevurdering. Realkompetansevurdering gjøres av voksenopplæringsssentre.

3.1.2. Rett til spesialundervisning på grunnskolens område for voksne

Retten til spesialundervisning på grunnskolens område for voksne er hjemlet i opplæringsloven § 4A-2 første og annet ledd. Spesialundervisning etter opplæringsloven § 4A-2 første ledd gjelder voksne som har rett til opplæring etter opplæringsloven § 4A-1. Det er et krav at den voksne ikke har, eller kan ikke få, et tilfredsstillende utbytte av den ordinære grunnskoleopplæringen for voksne. Spesialundervisning etter opplæringsloven § 4A-2 annet ledd blir ofte omtalt som særskilt tilrettelagt opplæring (STO) for voksne. STO er ikke opplæring etter læreplanverket og omfattes ikke av dette samarbeidet.

3.2. Introduksjonsloven

3.2.1. Opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven

Utlendinger mellom 16 og 67 år som får oppholdstillatelse som omfattes av introduksjonsloven §17 første ledd, har rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap i til sammen 600 timer. Dette kan være også utlendinger som kommer fra land utenfor EU/EØS-området, med forskjellig type oppholdstillatelser og omfatter derfor utlendinger og innvandrere som ikke er flyktninger.

Kommunene skal snarest mulig, og innen tre måneder, sørge for tilbud om slik opplæring.

3.2.2. Introduksjonsordningen

Introduksjonsprogrammet består av to hovedelementer:

- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap regulert av introduksjonsloven kapittel 4 (som omtalt i pkt. 3.2)
- Introduksjonsstiltak regulert i introduksjonsloven kapittel 2 og 3

Nyankomne flyktninger og deres familieegjenforente mellom 18 og 55 år som har behov for grunnleggende kvalifisering, og som har oppholdstillatelse som omfattes av §2 i introduksjonsloven, har rett på introduksjonsprogram.

Kommunen personen er bosatt i, skal snarest og innen tre måneder sørge for tilrettelegging av introduksjonsprogram, jf. introduksjonsloven §3.

Programmet skal være helårig, på heltid og skal minst inneholde opplæring i norsk og samfunnskunnskap og arbeids- eller utdanningsrettede tiltak, jf. introduksjonsloven § 4 og tilhørende rundskriv.

Det skal utarbeides en individuell plan (IP) i samråd med deltakeren.

Programmet kan vare inntil to år. Dersom det vil styrke muligheten for å nå målsettingen i den individuelle planen, kan programmet forlenges inntil tre år.

3.3. Forholdet mellom grunnskoleopplæring etter opplæringsloven og introduksjonsloven

Grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 4A-1 kan inngå i introduksjonsprogrammet, og opplæring etter introduksjonsloven og opplæringsloven kan samordnes. Opplæring etter introduksjonsloven og opplæringsloven som foregår parallelt, kan organiseres i ulike sammensetninger av fag og i ulikt omfang tilpasses den enkelte deltakeren.

3.4. Tilpasset opplæring og spesialundervisning

Deltakere som får opplæring etter introduksjonsloven, har rett til tilpasset opplæring, men ikke rett til spesialundervisning. Spesialundervisning reguleres ikke i introduksjonsloven.

4 Vurdering av samarbeid om voksenopplæring

4.1 Status ved Ås VO

Ås VO har følgende undervisningstilbud:

- Norsk og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven (dag- og kveldskurs)
- Grunnskole for voksne etter opplæringsloven § 4A-1 og 4A-2 første ledd
- Særskilt tilrettelagt opplæring etter opplæringsloven §4A-2 andre ledd

Per 1.6.2019 hadde Ås VO 67 deltakere. Av disse var 13 i en eksamensrettet grunnskoleklasse, og 7 i en forberedende grunnskoleklasse. 47 deltakere tok norskkurs på dagtid, 20 på kvelden. 27 av deltakerne var i et introduksjonsprogram.

Av 67 deltakere har Ås VO 21 elever som får særskilt tilrettelagt opplæring.

4.2. Personale Ås VO pr. juni 2019

Funksjon	Årsverk
Rektor	1
Kontorleder	1
Prøvekoordinator (midlertidig)	0,5
Lærere	5,5
Vikar/midlertidig	0,64
Lærere spesialpedagogikk	2,8
Samlet antall årsverk:	11,44

En viktig administrativ oppgave er koordinering og gjennomføringer av obligatoriske prøver i norsk og samfunnskunnskap samt statsborgerprøver, i tillegg til registrering av antall timer den enkelte deltaker tar, da timene er med på å danne grunnlag for fornyelse av oppholdstillatelser. Dette kommer i tillegg til eksamen og vitnemålutstedelser for elever i grunnskoletilbudet.

4.3. Lokaler

Ås VO holder til i leide lokaler i Moerveien 10 i sentrum av Ås. Senteret disponerer 2 klasserom i 1. etasje og 6 klasserom i 2. etasje. I tillegg er det flere grupperom, kontorer, lærerarbeidsplasser og kantine. Samlet areal: 1154 kvm. Gjeldende leieavtale utløper 31.12.2022.

Det er en stor fordel at lokalene ligger nær togstasjon og bussholdeplass.

4.4. Status deltakertall i de tre kommunene

DELTAKERTALL PR. 1.6. 2019	Ås	Frogn	Vestby	Sum:
Norsk rett og plikt	32	13	13	58
Introduksjonsprogram ordinært	16	8	25	49
Introduksjonsprogram grunnskole	7	3	6	16
Grunnskole voksne uten introduksjonsprogram	12	7	7	26
Introduksjonsprogram individuelt tilpasset		3	2	5
Sum:	67	34	53	154

DELTAKERTALL PROGNOSE HØST 2019/VÅR 2020	Ås	Frogn	Vestby	Sum:
Norsk rett og plikt	25	13	13	51
Introduksjonsprogram ordinært	15	15	18	48
Introduksjonsprogram grunnskole	3	3	4	10
Grunnskole voksne uten introduksjonsprogram	5	3	13	21
Introduksjonsprogram individuelt tilpasset	7	2	1	10
Sum:	55	36	49	140

Alle tre kommuner opplever en nedgang i bosetting av nye flyktninger. Dette som konsekvens av et lavere behov nasjonalt som gjenspeiler anmodningene fra IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) til den enkelte kommune.

Oversiktene over viser en nedgang i samlet antall deltakere og dette vil trolig fortsette framover avhengig av hvilke bosettingstall som vedtas nasjonalt med påfølgende bosettingsvedtak i den enkelte kommune.

Kommunene erfarer at i motsetning til tidligere år så bosettes det nå langt større andel overføringsflyktninger (kvoteflyktninger som kommer direkte til kommunen fra flyktningleir o.l.) med lav formell kompetanse, ofte analfabeter uten skolegang. Andel familier som bosettes er også nå større enn det var for noen år siden. Dette krever en helt annen opplæring og innsats enn for eksempel da deltakere tidligere var unge voksne med gjennomført 10-12 års skolegang fra hjemlandet.

4.5. Konsekvenser av samarbeid om voksenopplæring

Antall bosatte flyktninger er gått drastisk ned de siste årene. Behovet for kapasitet i opplæringen av flyktninger har gått ned, men ambisjonene i arbeidet med integrering er fortsatt høye. Det er vanskelig å spå hvordan utviklingen vil bli i årene som kommer, men det er grunn til å tro at det neppe blir samme antall som i 2015. Det eneste som er sikkert er at det vil bli variasjoner også framover.

I lys av dette anser arbeidsgruppen at det er liten tvil om at interkommunalt samarbeid om voksenopplæring har klare fordeler, både av økonomisk og praktisk art:

- Når flere kommuner bruker Ås VO, øker antall deltakere på senteret. Det muliggjør differensiering og tilrettelagt opplæring.
- Kombinasjon av introduksjonsprogram og grunnskoleopplæring vil bli enklere

når det er samlet på ett sted, Ås VO.

- Programrådgivere fra kommunene skal ta aktivt del i de forskjellige tilbudene og tiltakene i introduksjonsprogrammet, slik at behovet for veiledning og informasjon i den enkelte kommune kan bli litt mindre.
- Behovet for tolketjenester kan dreies fra individuell veiledning i hver enkelt kommune til mer samarbeid om fellesinformasjon i introduksjonsprogrammet.
- Administrasjonen effektiviseres ved et kommunesamarbeid.
- Et større senter er mindre sårbart som følge av svingninger i antall deltakere.
- Et større senter betyr et bedre sosialt fellesskap og virker motiverende for deltakerne.
- Senteret får et større fagmiljø og blir mer interessant som arbeidsplass.
- Samarbeid om tjenesten vil i større grad øke muligheten for å ha kvalifiseringstiltak, undervisning og veiledning tilpasset nivå og språk, enn om hver enkelt kommune hadde dette tilbudet i egen regi.

5 Administrativt vertskommunesamarbeid

Kommuneloven § 20-1 gir kommuner en generell hjemmel til å inngå forpliktende interkommunalt samarbeid om lovpålagte oppgaver, der offentlig myndighetsutøvelse inngår som en del av virksomheten, med mindre særlover hindrer dette.

Proessen med å inngå et vertskommunesamarbeid består av to trinn.

1. For det første må kommunene inngå en avtale om vertskommunesamarbeid. Denne avtalen må vedtas av kommunestyret.
2. Deretter må samarbeidskommunene gjøre et vedtak om hvilken kompetanse som skal delegeres til vertskommunen.

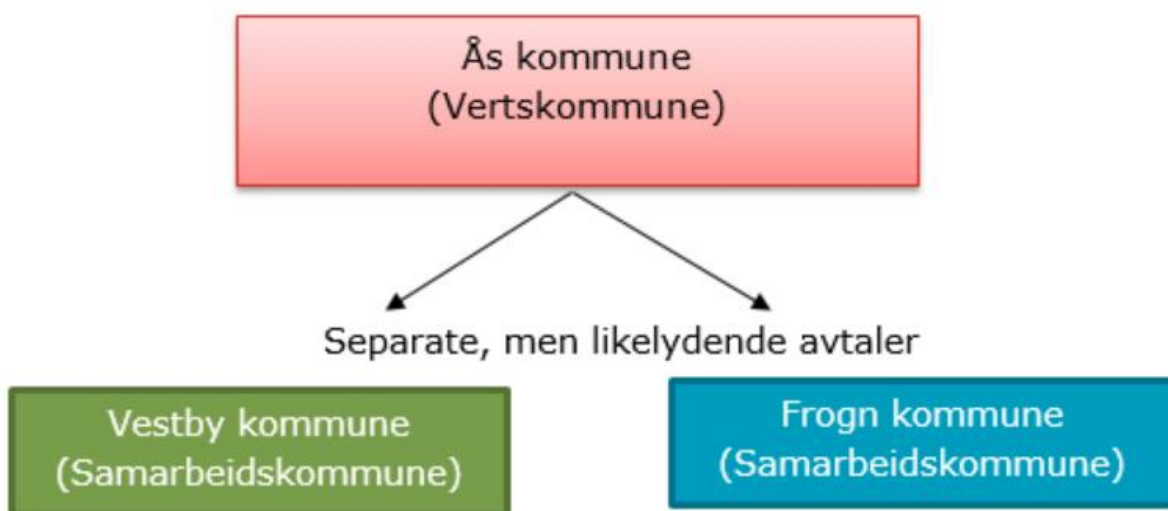
Til grunn for vertskommunesamarbeidet skal det foreligge en skriftlig samarbeidsavtale. Kommuneloven § 20-4 fastsetter nærmere krav til hva en slik avtale skal inneholde. Avtalen må som et minimum inneholde bestemmelser som:

1. Deltakere og hvilken kommune som er vertskommune.
2. Hvilke oppgaver og hvilken avgjørelsesmyndighet som skal legges til vertskommunen.
3. Tidspunktet for overføring av oppgaver og avgjørelsesmyndighet.
4. Underretning til deltakerne om vedtak som treffes i vertskommune.

5. Det økonomiske oppgjøret mellom samarbeidskommunene og vertskommunen.
6. Nærmere regler for uttreten og avvikling av samarbeidet.
7. Annet som ifølge loven krever avtale.

Dersom avtalen skal endres på noen av disse punktene må kommunestyret i den enkelte kommune selv vedta dette.

Avtalene som inngås, er bilaterale mellom den enkelte deltakerkommune og vertskommunen. Det betyr at det må inngås separate avtaler mellom hver enkelt samarbeidskommune og vertskommunen.

6 Forholdet mellom Ås VO og samarbeidskommunene

6.1. Styringsgruppe

Styringsgruppen består av rådmennene fra vertskommunen og samarbeidskommunene og rektor ved Ås VO. Rektor er sekretær for styringsgruppen.

6.2. Samarbeidsråd

Rektor ved Ås VO har myndighet som rektor og er leder av samarbeidsrådet.

Samarbeidsrådet består av rektor, en representant for de ansatte ved Ås VO og 2 representanter fra hver kommune som oppnevnes av rådmannen fra den respektive kommunen. Samarbeidsrådet skal fortrinnsvis representere skole- og flyktningeområdet. Rådmennene avgjør hyppigheten og behov for samarbeidsråd i samråd med rektor ved Ås VO. Det avholdes minimum ett møte per kvartal. Samarbeidsmøtene vil danne grunnlag for rapportering, utvikling av tjenestene, styring og kontroll mellom partene. Rektor ved Ås VO har myndighet som rektor og er leder av samarbeidsrådet.

Samarbeidsrådet holder rådmennene løpende orientert om saker av vesentlig betydning.

Saker av prinsipiell betydning forberedes av samarbeidsrådet, før den sendes til styringsgruppen som avgjør videre saksgang. Det samme gjelder tvistesaker.

6.3. Økonomi og budsjett

Inntekter og utgifter i vertskommunesamarbeidet inngår i budsjettet og regnskapet til vertskommunen. Budsjettprosessen følger tilsvarende prosess i vertskommunen. Dette skal være basert på budsjettvedtak i kommunestyrene og foreliggende avtale. Samarbeidsrådet orienteres om budsjettarbeidet og har muligheter for innspill.

6.3.1. Fordeling av kostnader

Utgifter ved driften av Ås VO settes til faktiske kostnader, herunder lønnskostnader, leie, drifts- og vedlikeholdskostnader. Det legges et påslag for fellesytelser som ikke kan knyttes direkte til Ås VOs driftsbudsjett. Dette er fellesfunksjoner i vertskommunen som arkiv, økonomi og personalforvaltning. Påslag for bruk av fellesytelser for den enkelte samarbeidskommune, beløper seg til 4% av en tredjedel av lønnskostnadene til Ås VO.

Utgifter til drift av Ås VO fordeles slik:

Andel i forhold til innbyggertall pr. 1.1. i regnskapsåret	50 %
Andel i forhold til reell bruk av tjenester	50 %

Retningslinjer og rutiner for beregning av reell bruk utarbeides av samarbeidsrådet.

6.3.2. Regnskap

Regnskap for voksenopplæringscenteret legges fram for samarbeidsrådet sammen med årsrapport. Det avgis tertialrapporter om forbruk, oppnådde resultater, deltakerstatus og eventuelle avvik.

Driftsutgifter som ikke er felles for samarbeidskommunene, avregnes den enkelte kommune etter reelle kostnader. Innbetaling av den enkelte kommunes bidrag til budsjettet skjer kvartalsvis. Avregning foretas innen utgangen av januar det etterfølgende år.

6.4. Oppstartskostnader

For å gi det tjenestetilbudet til de tre samarbeidskommunene som er skissert i denne rapporten, vil det være behov for en del nytt utstyr ved Ås VO. Disse utgiftene er estimert til kr. 300 000 og knytter seg til IT-utstyr og inventar (pulter, pc-er, digital tavle, lærebøker, lisenser o.l.). Oppstartskostnadene er en engangsutgift og deles likt mellom de tre kommunene. Vertskommunen sender eget refusjonskrav.

6.5. Tvister

Saker av prinsipiell betydning forberedes av samarbeidsrådet, før den sendes til styringsgruppen som avgjør videre saksgang. Det samme gjelder tvistesaker.

6.6. Internkontroll

Bestemmelsene i kommuneloven, forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder med den presisering av vertskommunens kontrollutvalg er kontrollutvalg for Ås VO, jf. kommuneloven § 20-9. Vertskommunen har ansvar for risiko- og sårbarhetsanalyse.

6.7. Rapporteringsrutiner

Ås kommune skal rapportere til Frogn og Vestby kommuner i samsvar med gjeldende rutiner for interkommunalt samarbeid.

7 Struktur og faglig innhold

7.1. Grupper

Senteret vil få ulike grupper deltakere:

- Grunnskole for voksne i og utenfor introduksjonsprogrammet
- Betalende deltakere norsk og/eller samfunnskunnskap
- Rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap 600 timer
- Rett og plikt til introduksjonsprogram

7.2. Grunnskole for voksne

Grunnskole for voksne består av følgende fag: norsk, matematikk, engelsk, samfunnsfag og naturfag. Ås VO følger de samme læreplanene som tradisjonell grunnskole. Kompetanse Norge prøver ut et alternativt løp med modulbaserte

læreplaner fram til 2023, og signalene går på at dette kan bli innført som gjeldende standard når prøveperioden er over. Ås VO er ikke med i dette forsøket, men følger utviklingen nøye.

Grunnskole for voksne er delt i to klasser: forberedende klasse og eksamensrettet klasse. Undervisningen foregår på dagtid og følger skoleåret. Deltakere kan ta grunnskole på fulltid eller enkeltfag, og løpet tar vanligvis to år.

7.3 Norsk og samfunnskunnskap

Opplæring i norsk er organisert i nivåbaserte klasser på dagtid og kveldstid og følger skoleåret. 50 timer samfunnskunnskap på et språk deltakerne forstår, tilbys på dagtid i skolens ferier (høst- og vinterferie). Frogn, Ås og Vestby vil fortsette samarbeidet med voksenopplæringsentre i nærliggende kommuner om dette.

Ås VO har de seneste år hatt en stor pågang av privatister til norskprøvene. Dette arbeidet videreføres. Det er også aktuelt å søke formalisert samarbeid med NMBU da de har mange studenter og ansatte som søker norskundervisning.

7.4. Introduksjonsprogrammet

Introduksjonsprogrammet er helårig og følger arbeidsåret med fem ukers ferie. Det er eget program for introdeltakere i skolens ferier. Programmet består av opplæring i norsk og samfunnskunnskap og arbeids- eller utdanningsrettede tiltak.

Introduksjonsprogrammet som skal tilbys ved senteret utarbeides i samarbeid mellom Ås VO og programrådgivere fra alle kommunene.

Ifølge kunnskaps- og integreringsdepartementet er det behov for mer standardisering av programmets innhold, og det har varslet at det vil komme endringer i programmet som følge av ny forventet introduksjonslov 1.1.2021.

Det er ønskelig med et tydelig skille mellom et arbeidslivsrettet og et utdanningsrettet løp. Det er også ønskelig at tilbudet legges opp mer modulbasert enn hva tilfellet har vært til nå.

7.4.1. Resultatmål i introduksjonsprogrammet

Det er et nasjonalt mål at 70% av deltakerne skal være i arbeid eller utdanning ett år etter endt introduksjonsprogram.

ÅS VO og de samarbeidende kommunene følger det nasjonale målet som utgangspunkt og vil innlemme arbeidet med utvikling av mål og resultatkrav i resultat- og utviklingsplanen.

Introduksjonsprogrammet deles inn i to løp; et utdanningsrettet løp og et arbeidsrettet løp.

7.4.2. Utdanningsrettet løp

Regjeringens integreringsstrategi bekrefter at flere skal få mulighet til å ta formell grunnutdanning, videregående opplæring og fagbrev som del av introduksjonsordningen. Det viser seg at dette er et viktig grep for innvandreres varige tilknytning til arbeidslivet.

1. God kartlegging og tidlig innretting mot utdanning hvor dette er aktuelt (grunnskole for voksne, videregående opplæring eller universitetsforberedende kurs).
2. Grunnskole for voksne
3. Videregående skole som mulig del av introduksjonsprogrammet.

Utdanningsrettet løp skal også inneholde arbeidsrettede tiltak. Tilknytning til arbeidslivet underveis i utdanningsløpet kan øke sjansen for å være i arbeid og kunne forsørge seg selv etter endt program.

7.4.3. Arbeidsrettet løp

For personer som ikke skal følge utdanningsrettet løp, legges det opp til tidlig arbeidsretting av hele programmet.

1. God kartlegging av deltakers kompetanse og interesser/muligheter som legges til grunn for individuell plan og kvalifiseringsløp.
2. Arbeidsrettet norskundervisning.
3. Gode muligheter for kombinasjon av norsk og praksis/arbeidstrening.
4. Godt samarbeid med lokale NAV-kontor om vurdering av egnede arbeidsmarkedstiltak på ethvert tidspunkt i programmet.

7.4.4. Inntak og struktur i introduksjonsprogrammet

Kommunen plikter å tilby introduksjonsprogram og norskundervisning innen tre måneder fra bosetting. Det legges opp til løpende inntak og oppstart av velkomstmoduler som tilbys flere ganger i året.

For begge løp vil det tidlig i løpet være tiltak for forberedelse til deltakelse i samfunnsliv. Samtidig skal individuell plan utarbeides med avklaring om hvilket løp deltakeren skal følge, og det settes hovedmål og delmål med tiltaksplan for deltakeren.

Videre utvikling av programmets innhold og profil må gjøres i samarbeid mellom de tre kommunene etter de enhver tid gjeldende nasjonale føringer (rundskriv, forskrifter og lovverk).

8 Organisasjonsmodell

Senteret har behov for rektor i full stilling med pedagogisk og administrativt ansvar (personal, økonomi m.m.). Det vil også være behov for fire årsverk til å løse oppgaver av administrativ art (økonomirutiner, påmeldinger, diverse registreringer, prøvegjennomføring, rådgivning, merkantile oppgaver, planlegging og koordinering av introduksjonsprogrammet).

På grunnlag av prognoser for deltakerantall de kommende år vil det være behov for 6 lærerstillinger for undervisning i norsk og samfunnskunnskap, 2,8 lærerstillinger for undervisning i grunnskolefag og 2 introkonsulenter. Senteret vil bestå av tre seksjoner (grunnskole, norsk, intro), og grunnskole- og norskseksjon vil ha behov for en teamleder (funksjonstillegg til én lærer per seksjon).

Kveldsundervisning dekkes av lærere som tilsettes for semesteret avhengig av at det er nok påmeldte. Det understrekes at det vil være behov for flere stillinger dersom antall deltakere øker.

Ved Ås VO er det en egen seksjon for spesialpedagogikk (2,8 stillinger) som siden 1.8.2018 er en integrert del av senteret. Den kompetanse spesialpedagogene innehar brukes i undervisningen i de andre seksjonene. Det må utarbeides retningslinjer for hvordan virksomheten i denne seksjonen skal finansieres og regnskapsføres.

Introduksjonsprogrammet (utover norsk og samfunnskunnskap) organiseres ved at det opprettes stillinger til introkoordinator og to introkonsulenter (stillingene er med i opplisting over) ved Ås VO. Funksjonene til disse stillingene vil være å utforme innholdet i introtiltakene, samt sørge for gjennomføring av disse i samarbeid med programrådgivere fra hver kommune. Programrådgivere vil ha ansvar for kartlegging og individuell plan for sin kommunes deltakere, oppfølging av sine deltakere og skal bidra inn i programmet med informasjonstiltak, gjennomføring av tiltak og samarbeid med ansatte ved Ås VO.

9 Budsjett og refusjon

Det er utarbeidet et budsjettoppsett over brutto utgifter og utregning av refusjon beregnet med deltakertall våren 2019 for å gjøre dette sammenlignbart med det kommunene bruker på tilsvarende tilbud i 2019 i henhold til vedtatte budsjetter. Punkt 9.3 viser at det er store muligheter for økonomisk effektivisering av samarbeid for alle de tre kommunene.

9.1. Budsjett basert på 2019-deltakertall

Lønn administrasjon	5,5 stillinger	kr	4 125 000
Lønn lærere	9 stillinger	kr	7 200 000
Introkonsulenter	2 stillinger	kr	1 400 000
Vikarutgifter		kr	800 000
Leiekostnader lokaler	Moerveien	kr	1 750 000
Renhold lokaler		kr	600 000
Driftskostnader (lisenser, læremidler, o.l.)		kr	1 000 000
Sum utgifter (brutto)		kr	16 875 000

9.2. Utrekning av refusjon basert på 2019-deltakertall

A: 50% fordeles etter innbyggertall

B: 50% fordeles likt men avregnes

C: 4% tillegg for samarbeidskommunene i.f.t. 1/3 av totalt lønnsbudsjett

Kommune	A	B	C	Sum refusjon
Ås	kr 3 121 875	kr 2 812 500	kr -	kr 5 934 375
Vestby	kr 2 784 375	kr 2 812 500	kr 180 333	kr 5 777 208
Frogn	kr 2 531 250	kr 2 812 500	kr 180 333	kr 5 524 083

*Ås betaler ikke «refusjon» til seg selv, men tallet viser andel av kostnadene.

9.3. Mulig økonomisk effektivisering

Frogn og Vestby kommuner har betalt refusjon til FK for norsk/samfunnskunnskap og introduksjonsprogram (inkl. kostnader forbundet med programrådgivere og leie av lokaler). I tillegg har kommunene betalt for kjøp av plasser for grunnskole for voksne til Ski kommune.

Arbeidsgruppen foreslår at programrådgiverfunksjonen for introduksjonsprogrammet ivaretas av den enkelte flyktningtjeneste. Kostnader til disse stillingene ligger ikke inne i budsjettet for Ås VO som vist i p. 9.1.

For Frogn og Vestby kommuner betyr dette at en andel av de midlene som er betalt til FK som refusjon for tjenester må legges inn som lønnsmidler i kommunenes respektive flyktningtjenester og sees i sammenheng med øvrige stillinger/ressurser i disse tjenestene.

For Ås sin del vil dette være noe annerledes da flyktningtjenesten i NAV Ås selv har disse funksjonene nå. I det nye samarbeidet legges det opp til større grad av involvering fra flyktningtjenestene i introduksjonstilbudet gjennom planlegging og gjennomføring av kurs og gruppeveiledning.

Leie- og renholdskostnader har vært budsjettetert utenfor Ås VO, men synliggjøres her for å vise mulig effektiviseringspotensial ved at alle kommunene deler også på disse kostnadene.

Utrekningen av kostnader pr. 1.6.19 er basert på faktiske budsjettall som er vedtatt samt kjøp av plasser (Frogn og Vestby). Utrekningen sammenligner de utgifter kommunene har med dagens ordning med foreslåtte endringer i et nytt felles samarbeid, basert på deltakertallet for våren 2019.

	Vestby	
	pr. 1.6.19	Ny ordning
Norsk/samf/intro	kr 7 500 000	
Grunnskole voksne	kr 2 090 000	
Refusjon Ås VO		kr 5 800 000
Programrådgiver		kr 700 000
Sum	kr 9 590 000	kr 6 500 000
Mulig effektivisering		kr 3 090 000

	Frogn	
	pr. 1.6.19	Ny ordning
Norsk/samf/intro	kr 6 100 000	
Grunnskole voksne	kr 1 100 000	
Refusjon Ås VO		kr 5 600 000
Programrådgiver		kr 700 000
Sum	kr 7 200 000	kr 6 300 000
Mulig effektivisering		kr 900 000

	Ås	
	pr. 1.6.19	Ny ordning
Andel Ås VO*	kr 6 100 000	kr 5 950 000
Endret ansvar flykningstjeneste		kr 245 000
Leie/renhold lokaler	kr 2 350 000	
Sum	kr 8 450 000	kr 6 195 000
Mulig effektivisering		kr 2 255 000
(*Utgifter Ås har til 2,8 stilling spes.ped. er ikke tatt med)		
Samlet mulig effektivisering		kr 6 245 000

Samlet viser dette en mulig økonomisk effektiviseringspotensial for de tre kommunene på ca. kr.6.000.000,- med dagens deltakertall. Prognoser viser et betydelig lavere deltakerantall i framtiden, slik at det ikke kan forventes en like stor økonomisk effektiviseringsgevinst framover. En samordning av disse tjenestene med Ås kommune som vertskommune vil likevel bety at alle kommunene kan få mer ut av de økonomiske ressursene enn tidligere.